

2. juli 2021

Engrosmarkedet for netadgang til høj-kapacitetsinfrastruktur på et fast sted på delmarked Ringkøbing (M3HC)

Udkast til markedsafgørelse over for RAH Fiberbredbånd A/S

ERHVERVSSTYRELSEN

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Tlf. 35 29 10 00
CVR-nr 10 15 08 17
E-post erst@erst.dk
www.erst.dk

ERHVERVSMINISTERIET

Afgørelse

I medfør af § 40, stk. 1, og § 41, stk. 1, i lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, jf. lovbekendtgørelse nr. 128 af 7. februar 2014 med senere ændringer (teleloven), træffer Erhvervsstyrelsen følgende afgørelse:

Med udgangspunkt i markedsanalysen, afsnit 5.14 i (bilag 1) udpeger Erhvervsstyrelsen hermed i medfør af telelovens § 40, stk. 1, RAH Fiberbredbånd A/S (herefter benævnt RAH) som udbyder med stærk markedsposition (SMP) på engrosmarkedet for netadgang til højkapacitetsinfrastruktur på et fast sted på delmarked Ringkøbing. Erhvervsstyrelsen fastsætter i den enkelte afgørelse omfang og indhold af forpligtelserne, jf. § 41, stk. 1. Det er Erhvervsstyrelsens vurdering, at RAH, som ikke er aktiv på noget detailmarked for elektroniske kommunikationstjenester, opfylder betingelserne for rene engrosselskaber, jf. § 47b stk. 1. RAH pålægges derfor forpligtelserne i overensstemmelse med § 47b, stk. 2. RAH pålægges følgende forpligtelser på engrosmarkedet for netadgang til højkapacitetsinfrastruktur på et fast sted på delmarked Ringkøbing:

- **Netadgang:** Forpligtelse om netadgang, jf. telelovens § 47b, stk. 2, jf. § 42, som beskrevet i afsnit 3.1.
- **Priskontrol:** Forpligtelse om fair og rimelige priser, jf. telelovens § 47b, stk. 2, som beskrevet i afsnit 3.2.
- **Ikke-diskrimination:** Forpligtelse om ikke-diskrimination, jf. telelovens § 47b, stk. 2, jf. § 43, som beskrevet i afsnit 3.3.

Ikrafttræden m.v.

Denne afgørelse træder i kraft [afgørelsesdatoen].

Forpligtelser om netadgang, ikke-diskrimination og fair og rimelige priser træder i kraft [12 måneder efter afgørelse træffes og til den første i den efterfølgende måned].

Erhvervsstyrelsen meddeler RAH Fiberbredbånd A/S (herefter RAH), som den direkte forpligtede adressat, om nærværende afgørelse. For så vidt angår øvrige berørte udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, vil underretningen om afgørelsen ske ved offentliggørelse på Erhvervsstyrelsens hjemmeside, jf. telelovens § 41, stk. 5.

Klagevejledning

Erhvervsstyrelsens afgørelse kan påklages til Teleklagenævnet, Toldboden 2, 8800 Viborg, tlf.: 72 40 56 00, e-mail: tkn@naevneneshus.dk.

En klage skal være Teleklagenævnet i hænde senest fire uger efter, at Erhvervsstyrelsen har truffet denne afgørelse.

Opmærksomheden henledes på, at der i medfør af § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 383 af 21. april 2011 om Teleklagenævnets virksomhed skal betales et gebyr på 4.000 kr. for behandling af klager af denne type i Teleklagenævnet. Beløbet vil blive opkrævet af Teleklagenævnets sekretariat.

Indholdsfortegnelse

1	Formål	6
2	Regulering	8
2.1	Mulige forpligtelser i henhold til teleloven	8
2.2	Markedssituationen på delmarked Ringkøbing	10
2.3	Proportionalitetshensyn ved pålæggelse af forpligtelser	11
3	Forpligtelser	13
3.1	Forpligtelse om netadgang	13
3.1.1	Regelgrundlag	13
3.1.2	Indhold af forpligtelsen om netadgang til højkapacitetsinfrastruktur på et fast sted	14
3.1.3	Begrundelse for forpligtelsen om netadgang	17
3.2	Forpligtelse om priskontrol	18
3.2.1	Regelgrundlag	18
3.2.2	Indhold af forpligtelse om fair og rimelige priser	19
3.2.3	Begrundelse for forpligtelse om fair og rimelige priser	19
3.3	Forpligtelse om ikke-diskrimination	20
3.3.1	Regelgrundlag	20
3.3.2	Indhold af forpligtelse om ikke-diskrimination	21
3.3.3	Begrundelse for forpligtelse om ikke-diskrimination	21

Til denne afgørelse hører følgende bilag:

- Bilag 1: Markedsanalyse af engrosmarkederne for netadgang til højkapacitetsinfrastruktur på et fast sted (M3HC)
- Bilag 2: Høringsnotat til markedsanalyse af engrosmarkederne for netadgang til højkapacitetsinfrastruktur på et fast sted (M3HC)
- Bilag 3: (Indgår først i endelig afgørelse)

Forord

Dette dokument med bilag indeholder Erhvervsstyrelsens udkast til markedsafgørelse for engros-markedet for netadgang til højkapacitetsinfrastruktur på et fast sted på delmarked Ringkøbing.

Erhvervsstyrelsen gennemførte fra 18. december 2019 til 31. januar 2020 en høring over udkast til produktmarkedsafgrænsning, fra 24. april til 20. maj 2020 en høring over udkast til geografiske markedsafgrænsning og endelig fra 8. juli til 24. august 2020 en høring over udkast til markedsanalyse med SMP-udpegning. Høringsnotat til udkast til markedsanalyse og et revideret udkast til markedsanalysens afsnit 5 vedrørende markedsudvikling på de 21 geografiske delmarkeder er blevet offentliggjort den 4. december 2020. Høringsnotatet fremgår af bilag 2, og bemærkninger fra høringerne er i relevant omfang indarbejdet i bilag 1, der indeholder udkast til markedsanalyse inklusive produktmarkedsafgrænsning og geografisk markedsafgrænsning.

Efter høringen over dette afgørelsesudkast vil Erhvervsstyrelsen behandle de indkomne bemærkninger og i relevant omfang tilrette afgørelsesudkastet. Styrelsen vil i den forbindelse udarbejde et høringsnotat. Afslutningsvis skal markedsafgørelserne notificeres til EU-Kommissionen efter reglerne i Kommissionens henstilling om form, indhold, tidsfrist og detaljeringsniveau i anmeldelser efter procedurerne i artikel 32 i Kodeks. EU-Kommissionen har en måned til at komme med eventuelle bemærkninger.

Når Kommissionen har afgivet sine bemærkninger, vil Erhvervsstyrelsen indarbejde disse, hvorefter der træffes endelig afgørelse.

1 Formål

Det fremgår af telelovens § 1, at lovens formål er at fremme et velfungerende og innovationspræget marked for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester til gavn for slutbrugerne (i det følgende også benævnt detailkunderne).

Endvidere fremgår det af § 1, stk. 2, at myndighederne ved varetagelsen af opgaver efter teleloven bl.a. skal iagttage følgende til gavn for slutbrugerne:

- 1) Fremme konnektivitet og adgang til og ibrugtagning af net med meget høj kapacitet.
- 2) Fremme konkurrencen inden for udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, herunder reel infrastrukturbaseret konkurrence.
- 3) Fremme forudsigelighed i reguleringen ved at sikre en ensartet tilsynspraksis i samarbejde med andre medlemsstaters myndigheder, Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC), Frekvenspolitikgruppen (RSPG) og Europa-Kommissionen.
- 4) Sikre, at udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester behandles lige.
- 5) Anvende EU-retten på en teknologineutral måde, medmindre dette strider mod øvrige mål efter denne lov.
- 6) Fremme effektive investeringer og innovation i ny og forbedret infrastruktur.
- 7) Tage behørigt hensyn til lokale forhold for infrastruktur, konkurrence og slutbrugerforhold i forskellige geografiske områder, herunder ejerforhold og grundlaget for administration af lokal infrastruktur.
- 8) Kun indføre forhåndsregulerende forpligtelser, i det omfang det er nødvendigt for at sikre effektiv og holdbar konkurrence i slutbrugernes interesse, og lempe eller ophæve sådanne forpligtelser, så snart betingelserne herfor er opfyldt.

Det fremgår af bemærkningerne til afsnit IV i teleloven, at lovens regler om den sektorspecifikke konkurrenceregulering af telemarkedet for det første har til formål at sikre, at der indgås samtrafik-aftaler mellem alle udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, så detailkunder forbundet til forskellige net kan få forbindelse til hinanden, og at udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der indgår forhandlinger om samtrafik eller netadgang, ikke risikerer, at oplysninger, der afgives til en anden udbyder i forbindelse med sådanne forhandlinger, misbruges eller uretmæssigt videregives til uvedkommende.

For det andet fastsætter reglerne procedurer for, via markedsundersøgelser, at konstatere konkurrenceproblemer på telemarkedet og opstiller mekanismer, Erhvervsstyrelsen derefter kan anvende til at afhjælpe konstaterede konkurrenceproblemer.

Reguleringen af telemarkedet på europæisk niveau har til formål at fremme konkurrence, det indre marked, slutbrugernes interesser og konnektivitet. Den danske teleregulering skal understøtte disse formål. Derfor forudsættes det, at den danske regulering af området for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester sker på en måde, der sikrer en harmoniseret tilgang til EU-lovgivningen. Det indebærer bl.a., at Erhvervsstyrelsen ved administrationen af den sektorspecifikke

konkurrenceregulering skal inddrage de retningslinjer og henstillinger m.v., som kommer fra Kommissionen, og medvirke til øget regulatorisk koordinering og sammenhæng på europæisk niveau gennem Sammenslutningen af Europæiske Tilsynsmyndigheder inden for Elektronisk Kommunikation (BEREC).

UDKAST

2 Regulering

I det følgende beskrives de forpligtelser, som Erhvervsstyrelsen efter teleloven kan pålægge en udbyder med stærk markedsposition, konkurrencesituationen på det konkrete delmarked, som afgørelsen vedrører, samt hvilke forpligtelser Erhvervsstyrelsen ud fra en proportionalitetsvurdering har valgt konkret at pålægge. I det følgende beskrives de forpligtelser, som Erhvervsstyrelsen efter teleloven kan pålægge en udbyder med stærk markedsposition, konkurrencesituationen på det konkrete delmarked, som afgørelsen vedrører, samt hvilke forpligtelser Erhvervsstyrelsen ud fra en proportionalitetsvurdering har valgt konkret at pålægge.

2.1 Mulige forpligtelser i henhold til teleloven

Af telelovens § 41, stk. 1, fremgår det, at Erhvervsstyrelsen skal pålægge udbydere med en stærk markedsposition, jf. lovens § 40, stk. 1, en eller flere forpligtelser som nævnt i § 41, stk. 2, jf. dog § 41, stk. 3 og 6. For udbydere med en stærk markedsposition, som opfylder betingelserne for rene engrosselskaber, jf. § 47b stk. 1, pålægges forpligtelserne i overensstemmelse med § 47b, stk. 2.

Som udgangspunkt pålægger Erhvervsstyrelsen dog ikke forpligtelser efter § 41, stk. 1, i de tilfælde, hvor SMP-udbyderen over for Erhvervsstyrelsen har afgivet tilsagn, som på tilstrækkelig vis kan imødegå de konstaterede konkurrenceproblemer på markedet, og som styrelsen har gjort bindende ved tilsagnsafgørelse, jf. telelovens § 47a, 47c og 47d.

Udbydere med stærk markedsposition pålægges forpligtelser til at tilbyde andre udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester aftaler om netadgang på vilkår og betingelser, som er i overensstemmelse med de forpligtelser, som udbyderen pålægges, jf. telelovens § 34, stk. 2.

Det fremgår af telelovens § 41, stk. 1, 2. pkt., at Erhvervsstyrelsen i den enkelte markedsafgørelse fastsætter omfang og indhold af forpligtelserne. Formålet med forpligtelserne er at fremme en konkurrencebaseret elektronisk kommunikationssektor.

De forpligtelser, som Erhvervsstyrelsen pålægger udbydere med en stærk markedsposition, skal tilpasses de særlige omstændigheder på de relevante markeder. Samtidig skal forpligtelserne adressere de konkurrencemæssige problemer, som er identificeret i analysen af de relevante markeder.

Den nærmere definition og afgrænsning af forpligtelserne foretages i telelovens §§ 41a- 47, § 47b stk. 2, samt i den enkelte markedsafgørelse. De enkelte forpligtelser og de produkter, forpligtelserne knytter sig til, skal fastlægges og defineres konkret i den enkelte markedsafgørelse og gennem Erhvervsstyrelsens øvrige afgørelsesaktivitet. Dermed sikres, at anvendelsen af forpligtelserne kan være dynamisk og fleksibel med henblik på, at Erhvervsstyrelsen kan tilpasse de konkrete forpligtelser i forhold til de konkurrenceproblemer, som er konstateret på det pågældende produkt- eller tjenestemarked.

Afgrænsningen af produkterne samt de pålagte forpligtelser skal følge proportionalitetsprincippet og tage udgangspunkt i de konkurrenceproblemer, der er konstateret på markedet, jf. afsnit 5.14 i bilag 1.

Følgende forpligtelser kan ifølge telelovens § 41, stk. 2, jf. §§ 41 a-47, pålægges en vertikalt integreret udbyder med en stærk markedsposition:

- Forpligtelse om adgang til anlægsinfrastruktur.
- Forpligtelse om netadgang.
- Forpligtelse om ikke-diskrimination.
- Forpligtelse om transparens.
- Forpligtelse om regnskabsmæssig opsplitning.
- Forpligtelse om priskontrol.
- Forpligtelse om funktionel adskillelse.

Erhvervsstyrelsen kan i særlige tilfælde og efter indhentelse af samtykke fra Kommissionen pålægge udbydere med stærk markedsposition andre forpligtelser end de ovenfor nævnte, jf. telelovens § 41, stk. 3.

Over for rene engrosselskaber, kan Erhvervsstyrelsen som udgangspunkt kun pålægge følgende forpligtelser, jf. telelovens § 47b, stk. 2¹:

- Forpligtelse om netadgang.
- Forpligtelse om ikke-diskrimination.
- Forpligtelse om fair og rimelige priser.

Som rene engrosselskaber anses ifølge teleloven § 47b, stk. 1, selskaber, der:

- 1) ikke har datterselskaber under koncernen, som har aktiviteter på detailmarkedet,
- 2) ikke gennem sine ejere eller aktionærer, der kan udøve kontrol over virksomheden, er involveret på detailmarkedet, og
- 3) ikke har eksklusivaftale eller en anden aftale, der de facto udgør en eksklusivaftale, med alene et enkelt selskab, der er aktiv på detailmarkedet.

De pålagte forpligtelser i denne afgørelse har til formål at imødegå de konstaterede konkurrenceproblemer på nærværende engrosmarked, jf. nedenfor.

---

¹ Jf. LOV nr. 1833 af 8. december 2020, der bl.a. implementerer artikel 80, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/1972/EU af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (omarbejdning) i den danske telelov.

2.2 Markedssituationen på delmarked Ringkøbing

Som det er beskrevet i markedsanalysen, afsnit 5.14 – Delmarked Ringkøbing (bilag 1), var dækningen med højkapacitetsinfrastruktur på dette delmarked, der omfatter 32.600 husstande, samlet set på 84 pct. i 2020. 12 pct. af husstandene er dækket med mere end ét konkurrerende coax- eller fibernet. Fibernet dækker 61 pct. af husstandene i området, mens coax-net dækker 34 pct.

RAH, som er den regionale energi- og fibernetkoncern, er områdets absolut største selskab målt på dækning. RAH dækkede i 2020 56 pct. af husstandene på delmarkedet med selskabets fibernet. RAH har alene aktiviteter på engrosmarkedet og er således at betragte som en ren engrosudbyder i telelovens forstand. Selskabet Norlys er den eneste engroskunde hos RAH og leverer produkter på detailmarkedet via RAH's fiberinfrastruktur.

TDC, Skjern Bredbånd og Videbæk-Net er de eneste andre selskaber, der har en betydelig tilstedeværelse på delmarkedet, og dækker i 2020 henholdsvis 17, 12 og 6 pct. af husstandene på delmarkedet. TDC's dækning er primært udgjort af coax-net, men selskabet har også i minimal udstrækning dækning med fibernet i området. Skjern Bredbånd og Videbæk-Nets dækning er alene udgjort af coax-net.

RAH har med deres fibernet den absolut højeste markedsandel på 61 pct. på engrosmarkedet. Det næststørste selskab, Skjern Bredbånd, har en markedsandel på 16 pct. på henholdsvis engros- og detailmarkedet.

Der er således tale om et engrosmarked med en begrænset parallel dækning med højkapacitetsinfrastruktur. Der er ganske få netejere på delmarkedet, heraf ét selskab, RAH, der har en høj markedsandel på engrosmarkedet. Da udrulning af bredbåndsinfrastruktur er behæftet med betydelige etableringsomkostninger, er der desuden høje adgangsbarrierer til engrosmarkedet.

Med en generel stigende efterspørgsel efter højhastighedsinternet på et delmarked med meget lav parallel dækning og høje adgangsbarrierer, er det nødvendigt, at der tilvejebringes netadgang til højkapacitetsinfrastrukturen på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår, herunder prisvilkår, hvormed den tjenestebaserede konkurrence sikres til fordel for detailkunderne.

RAH's position på delmarkedet betyder, at selskabet har mulighed for at handle uafhængigt af engroskunder og konkurrerende selskaber. Selskabet vil eksempelvis kunne hæve engrosprisen til et niveau, der giver selskabet en overnormal profit. Engroskunden kan overvælde denne prisstigning til detailkunderne, som kun i begrænset omfang vil kunne vælge en anden udbyder.

RAH's position som en ren engrosudbyder betragtes, alt andet lige, som et potentielt bedre udgangspunkt for velfungerende konkurrence på detailmarkedet, end hvis selskabet var vertikalt integreret. Det skyldes, at RAH, i modsætning til et vertikalt integreret selskab, er afhængig af at afsætte sit engrosprodukt eksternt på markedet for overhovedet at opnå en indtjening, og der er ikke risiko for forskelsbehandling mellem eksterne tjenesteudbydere og egen detailforretning. Dette løser dog ikke hele konkurrenceproblemet. Hvis den pågældende netejer enten er alene om at have infrastrukturen på markedet eller på en stor del af markedet, så vil tjenesteudbydere være afhængige af adgangen

til fibernettet, hvis de vil konkurrere om detailkunderne på delmarkedet. I den situation vil netejeren, alt andet lige, kunne fastsætte priser og vilkår uafhængigt af konkurrencen på markedet i øvrigt.

Tjenesteudbyderne oplever også, at kundebasen på kobbernettet, som der er reguleret adgang til, bliver reduceret i takt med, at detailkundernes behov ikke længere opfyldes af kobbernettets ydeevne. Tjenesteudbyderne må derfor vælge mellem at indgå aftaler med de højkapacitetsnet, der er, eller vælge at udgå af markedet. RAH råder over det absolut største og mest udbyggede højkapacitetsnet på delmarked Ringkøbing. Tjenesteudbydernes købermagt er dermed begrænset, og omvendt er RAH's styrke i forhandlingssituationen forhøjet. Dermed er det problematisk at klarlægge, hvorvidt selskabets engrosåbning i praksis er en kommercielt bæredygtig engrosadgang, når de adgangssøgende parter er tvunget til at få adgang for at konkurrere på detailmarkedet.

Det er derfor afgørende for konkurrencen og i sidste ende detailkunderne på markedet, at det sikres, at tjenesteudbydere kan benytte RAH's fibernet på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår, herunder priser, med henblik på at levere bredbåndstjenester til detailmarkedet.

Erhvervsstyrelsen har ud fra en samlet vurdering udpeget RAH som udbyder med en stærk markedsposition (SMP) på delmarkedet Ringkøbing², og derfor pålægger Erhvervsstyrelsen med denne afgørelse RAH en række forpligtelser, med henblik på at løse de konstaterede konkurrenceproblemer, jf. afsnit 3.

2.3 Proportionalitetshensyn ved pålæggelse af forpligtelser

Som beskrevet ovenfor skal de forpligtelser, som Erhvervsstyrelsen pålægger en part, følge proportionalitetsprincippet og tage udgangspunkt i de konkurrenceproblemer, der er konstateret på markedet.

Helt overordnet lægger Erhvervsstyrelsen i nærværende afgørelse vægt på, at RAH i telelovens forstand er at betragte som et rent engrosselskab,³ og forpligtelserne, som selskabet pålægges, er således udformet i overensstemmelse hermed. Det betyder, at der som udgangspunkt foreligger en mere begrænset regulatorisk værktøjskasse.

Erhvervsstyrelsen har fundet grundlag for at pålægge følgende forpligtelser over for RAH på engrosmarkedet for netadgang til højkapacitetsinfrastruktur på et fast sted, delmarked Ringkøbing:

- Forpligtelse om netadgang (afsnit 3.1).
- Forpligtelse om fair og rimelige priser (afsnit 3.2).

---

² Se side 2, sektion 2.

³ Det skyldes at selskabet ikke er aktiv på detailmarkedet og heller ikke er kontrolleret af en virksomhed, som er aktiv på detailmarkedet, og endvidere ikke er forpligtet til at handle med en enkelt selvstændig udbyder senere i forsyningskæden, som følge af en eksklusivaftale eller en aftale, som i realiteten udgør en eksklusivaftale.

- Forpligtelse om ikke-diskrimination (afsnit 3.3).

Erhvervsstyrelsen vurderer, at disse forpligtelser i deres konkrete udformning er nødvendige og tilstrækkelige givet de markedsforhold, der er beskrevet i markedsanalysen og resumeret ovenfor.

Erhvervsstyrelsen har i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet vurderet, at de forpligtelser, som RAH pålægges, enkeltvis og samlet set er proportionale i forhold til de konstaterede konkurrenceproblemer på markedet, herunder at forpligtelserne ikke er mere indgribende end de formål, som forpligtelserne skal fremme.

UDKAST

3 Forpligtelser

I dette afsnit specificerer og begrundes Erhvervsstyrelsen indholdet af følgende forpligtelser, som RAH pålægges i henhold til regelgrundlaget, på delmarked Ringkøbing:

- Netadgang
- Priskontrol
- Ikke-diskrimination

3.1 Forpligtelse om netadgang

Erhvervsstyrelsen specificerer og begrundes i det følgende afsnit indholdet af forpligtelsen om netadgang.

3.1.1 Regelgrundlag

Erhvervsstyrelsen fastsætter i den enkelte afgørelse omfang og indhold af forpligtelserne, jf. § 41, stk. 1. For udbydere med en stærk markedsposition, som opfylder betingelserne for rene engrosselskaber, jf. § 47b stk. 1, kan Erhvervsstyrelsen i medfør af § 47b, stk. 2, pålægge udbyderen en forpligtelse om netadgang i overensstemmelse med § 42.

Det følger af telelovens § 42, stk. 1, at der ved forpligtelse om netadgang forstås en forpligtelse om, at SMP-udbydere skal tilbyde fysisk eller virtuel netadgang til nærmere fastsatte dele af udbyderens netelementer, tjenester og associerede faciliteter. SMP-udbyderen kan herunder pålægges at imødekomme rimelige anmodninger om indgåelse eller ændring af aftaler om netadgang. Bestemmelsen oplyser herefter følgende eksempler på elementer, som kan indgå i en netadgangsforpligtelse:

1. At give adgang til og mulighed for at anvende specifikke fysiske netelementer og tilhørende faciliteter i nødvendigt omfang, herunder ubundet adgang til abonnentledninger og afsnit heraf.
2. At give adgang til specifikke aktive eller virtuelle netelementer og tjenester.
3. At forhandle med reelle hensigter med udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der ansøger om adgang.
4. At opretholde adgang til faciliteter, der tidligere er givet adgang til.
5. At tilbyde bestemte tjenester på engrosbasis til tredjeparters videresalg.
6. At tilbyde fri adgang til tekniske grænseflader, protokoller eller andre nøgleteknologier, der er afgørende for tjenesternes eller virtuelle nettjenesters interoperabilitet.
7. At tilbyde samhusning, virtuel samhusning eller andre former for fælles brug af associerede faciliteter, herunder fælles brug af bygninger, adgangsveje til bygninger, kabler i bygninger, master, antenner, tårne og andre støttekonstruktioner, kabelkanaler, ledningskanaler, kabelbrønde og skabe.

8. At tilbyde bestemte tjenester, der er nødvendige for at sikre interoperabilitet mellem net og forbindelse mellem slutbrugere, herunder faciliteter til intelligente netjenester eller roaming på mobile net.
9. At tilbyde adgang til driftsstøttesystemer eller lignende softwaresystemer, der er nødvendige for at skabe reelle konkurrenceforhold.
10. At tilbyde fysisk eller logisk sammenkobling af kommunikationsnet eller netfaciliteter.
11. At tilbyde adgang til tilknyttede tjenester såsom tjenester vedrørende identitet, geografisk placering og tilstedeværelse.

Telelovens § 42, stk. 2, fastlægger herefter, hvilke forhold Erhvervsstyrelsen navnlig skal tage hensyn til, når styrelsen fastsætter en netadgangsforpligtelse:

1. Om den igangværende markedsudvikling teknisk og økonomisk muliggør at bruge eller installere konkurrerende faciliteter under hensyntagen til karakteren og typen af de involverede netadgangs- og samtrafikordninger,
2. den forventede teknologiske udvikling, som påvirker udformningen og forvaltningen af net,
3. behovet for at sikre teknologineutralitet, som sætter parterne i stand til at udforme og forvalte deres egne net,
4. om det er praktisk muligt at tilbyde den foreslåede netadgang i betragtning af den forhåndenværende kapacitet,
5. hvor store startinvesteringer ejeren af faciliteten skal foretage set i forhold til de offentlige investeringer og de risici, der er forbundet hermed, især hvad angår investeringer i net med meget høj kapacitet og risikoniveauer forbundet hermed,
6. behovet for at sikre den frie konkurrence på længere sigt, specielt i form af en økonomisk effektiv infrastrukturbaseret konkurrence og innovative forretningsmodeller, som støtter bæredygtig konkurrence, herunder infrastrukturbaseret konkurrence, der er baseret på saminvestering,
7. eventuelle relevante intellektuelle rettigheder og
8. udbuddet af paneuropæiske tjenester.

Forpligtelsen udformes af Erhvervsstyrelsen på baggrund af de konkrete forhold, der gælder på markedet, med henblik på at imødegå de konstaterede konkurrenceproblemer.

3.1.2 Indhold af forpligtelsen om netadgang til højkapacitetsinfrastruktur på et fast sted

RAH skal tilbyde tjenesteudbydere, der anmoder herom, netadgang til selskabets fiberinfrastruktur på delmarked Ringkøbing, hvor RAH er udpeget som udbyder med stærk markedsposition.

Forpligtelsen indebærer ikke adgang for tjenesteudbydere til at anmode RAH om etablering af nye fiberforbindelser.

Forpligtelsen indebærer, at:

RAH skal tilbyde virtuel netadgang i form af et fiberbaseret BSA-produkt fra detailkunden frem til et centralt punkt i nettet, hvor trafikken kan opsamles.

Forpligtelsen indebærer endvidere, at:

RAH skal tilbyde engroskunder adgang til at opsamle trafikken fra detailkunden på nærmeste lag 3-router eller et tilsvarende punkt i nettet. RAH skal tilbyde adgang til en port i den router, hvor lag 2 forbindes med lag 3, og hvorfra engroskunden selv forestår transporten fra den pågældende lag 3-router til eget net.

Boks 1

Erhvervsstyrelsens ønsker i forbindelse med høringen branchens eventuelle bemærkninger til om adgangsforpligtelsen krav til trafikens opsamlingspunkt er dækkende.

RAH skal tilbyde netadgangen uafhængig af fibernettets nettopologi, herunder skal RAH give netadgang til fiber, som indgår i punkt-til-punkt-fibernet såvel som i punkt-til-multipunkt-fibernet.

RAH skal sikre, at netadgangsproduktet muliggør tilstrækkelig fleksibilitet og frihed for tjenesteudbydere til selv at sammensætte deres detailudbud. I praksis skal produktet opfylde følgende tekniske kriterier:

- Lag 2-adgang skal være baseret på Ethernet.
- Mulighed for at tjenesteudbydere kan anvende eget slutkundeudstyr.
- Mulighed for at differentiere hastigheder.
- Mulighed for trafikprioritering.
- Mulighed for flere VLAN's pr. bruger.
- Mulighed for identifikation af slutbrugeren.
- Teknisk afhjælpning (diagnosticering fejlretning m.v.).
- Mulighed for udbud af tv-tjenester enten gennem multicast eller ved brug af andre tekniske løsninger.

RAH skal tilbyde alle funktionaliteter, der er nødvendige for at understøtte tjenesteudbyderes mulighed for at anvende de ovenfor specificerede netadgangsprodukter til udbud af detailprodukter. Det kan eksempelvis være funktionalitet, der muliggør et udbud af tv-tjenester. Herudover skal RAH tilbyde adgang til accessoriske delelementer (associerede faciliteter), der er nødvendige for, at tjenesteudbydere, har reel mulighed for at anvende netadgangsprodukterne på samme måde, som hvis de havde produceret netadgangsprodukterne selv.

RAH skal eksempelvis sikre den nødvendige sammenkobling af net med henblik på, at tjenesteudbydere kan opsamle og videretransportere datatrafikken (samhusning). Det skal desuden være muligt for tjenesteudbydere at vælge en anden operatør til at forestå videretransporten.

Boks 2

Det er Erhvervsstyrelsens forståelse, at engroskunden ikke har behov for adgang til samhusning for at opsamle trafikken ved denne type engrosadgang (BSA).

Styrelsen ønsker i forbindelse med høringen branchens bemærkninger hertil. Svaret bedes begrundet.

RAH skal imødekomme alle rimelige anmodninger om indgåelse eller ændring af aftaler om netadgangsprodukterne og forhandle med reelle hensigter med de tjenesteudbydere, der anmoder om netadgang.

RAH skal foretage mindre, nødvendige tilpasninger af nettet.

RAH skal opretholde adgang til faciliteter, som der tidligere er givet adgang til.

RAH skal tilbyde fri adgang til tekniske grænseflader, protokoller eller andre nøgleteknologier, der er afgørende for tjenesternes interoperabilitet.

RAH skal tilbyde tjenester, der er nødvendige for at sikre interoperabilitet mellem net og forbindelse mellem slutbrugere, herunder faciliteter til intelligente net tjenester.

RAH skal tilbyde adgang til driftsstøttesystemer eller lignende softwaresystemer, der er nødvendige for at skabe reelle konkurrenceforhold.

RAH skal tilbyde adgang til tilknyttede tjenester såsom tjenester vedrørende identitet, geografisk placering og tilstedeværelse.

RAH skal sikre, at opfyldelsen af forpligtelsen til netadgang sker redeligt, rimeligt og rettidigt. RAH må fx ikke i administrationen af forpligtelsen til netadgang indføre procedurer, kriterier, krav, definitioner eller noget andet tiltag, der er egnet til at forsinke, begrænse eller udelukke opfyldelsen af forpligtelsen til netadgang, medmindre dette er sagligt begrundet i beskyttelsesværdige hensyn.

RAH skal imødekomme en konkret anmodning fra en tjenesteudbyder om indgåelse eller ændring af en aftale om netadgang, i det omfang anmodningen er forholdsmæssig og berettiget.

I vurderingen af forholdsmæssighed og berettigelse finder samme proportionalitetshensyn anvendelse, som anvendes i forbindelse med Erhvervsstyrelsens pålæggelse af forpligtelserne. I tilfælde hvor anmodningen ikke er teknisk gennemførlig, compromitterer nettets integritet, eller er uforholdsmæssigt byrdefuld set i forhold til formålet med netadgangen, kan RAH afslå den konkrete anmodning.

3.1.3 Begrundelse for forpligtelsen om netadgang

RAH's stærke markedsposition betyder, at selskabet har, og indenfor den næste årrække vil have, en position, der giver RAH mulighed for i betragtelig grad at kunne handle uafhængigt af konkurrenterne. Samtidig har markedsanalysen vist, at tilstedeværelsen af tjenestebaserede udbydere udgør et væsentligt element i forhold til at sikre en effektiv konkurrence på detailmarkedet. Det gælder i områder, hvor RAH som det eneste selskab råder over infrastruktur, men også i områder med parallel infrastruktur. Derfor pålægges RAH en forpligtelse til, til enhver tid, at give netadgang på adresser på delmarked Ringkøbing, hvor RAH har udrullet fibernet. Formålet med forpligtelsen er at skabe grundlag for en velfungerende konkurrence på detailniveau ved at sikre detailkunderne en reel valgmulighed mellem flere udbydere af bredbåndstjenester til konkurrencedygtige priser.

Netadgang for de tjenestebaserede udbydere til RAH's fibernet vil have en positiv effekt i forhold til at skabe konkurrence på detailmarkedet uanset om RAH råder over den eneste infrastruktur til detailkunden, eller der også er andre selskaber, der har etableret infrastruktur til denne. Det er således Erhvervsstyrelsens vurdering, at de tjenestebaserede udbyderes tilstedeværelse på markedet er afgørende for konkurrencesituationen, uanset om det gælder områder, hvor det primært eller udelukkende er RAH, der ejer infrastrukturen, eller områder, hvor et andet selskab har etableret parallel infrastruktur.

Ved at pålægge en forpligtelse om at tilbyde netadgang til det beskrevne produkt skabes der en adgang til RAH's produktionsressourcer for tjenesteudbydere, hvorved grundlaget for konkurrence på de underliggende markeder styrkes, hvilket i sidste ende er til gavn for detailkunderne.

Forpligtelsen om netadgang reducerer barrieren for, at tjenestebaserede udbydere kan tilbyde tjenester på detailmarkedet, idet disse selskaber ikke selv skal etablere infrastruktur ud til den enkelte detailkunde.

For at sikre at netadgangen er reel, har Erhvervsstyrelsen desuden vurderet, at en række tilknyttede tjenester, funktionaliteter, systemer m.v. skal være tilgængelige i tilknytning til netadgangen. Alle disse elementer skal sikre, at netadgangen kan anvendes smidigt, og at der ikke skabes barrierer for anvendelsen af selve kerneproduktet. Det er fx afgørende, at tjenesteudbydere har adgang til foranstaltninger, der muliggør opsamling af datatrafikken, ligesom det er afgørende, at der sikres adgang til driftsstøttesystemer, bestillingssystemer m.v. Uden sikring af disse elementer, vil adgangen ikke kunne udnyttes i praksis.

Netadgangsforpligtelsen kan dog samtidig reducere RAH's og andre selskabers incitament til at investere i infrastruktur, hvis adgangsforpligtelsen går videre, end hvad imødegåelse af de konstaterede konkurrenceproblemer tilsiger. Reguleringen skal derfor balancere mellem hensynet til at fremme konkurrencen og investeringer i etablering og udbygning af infrastruktur. Erhvervsstyrelsen vurderer derfor ikke, at det er proportionalt at pålægge begge typer af netadgangsprodukter (lokal fysisk adgang og central virtuel adgang), der, så længe de opfylder de specificerede kerneegenskaber, er vurderet som substituerbare engrosprodukter.

Vurderingen af, hvilket engrosprodukt (lokal eller central) selskabet forpligtes at give adgang til, beror derfor både på de konkurrencemæssige udfordringer, der er på delmarkedet, og på en proportionalitetsvurdering i forhold til det SMP-udpegede selskabs omkostninger, der er forbundet med at tilbyde netadgang, allerede eksisterende aftaleforhold, selskabs- og markedsstørrelse m.v.

Erhvervsstyrelsen vurderer ud fra ovenstående, at en forpligtigelse om netadgang til et centralt opsamlet engrosprodukt for RAH vil afhjælpe de konstaterede konkurrenceproblemer på delmarkedet. Mange tjenesteudbydere efterspørger centralt opsamlede netadgangsprodukter, da det er en simpel og omkostningseffektiv engrosadgang, som kan give de samme frihedsgrader som lokal, fysisk adgang jf. bilag 1, afsnit 4.3.5.

Engrosadgang til RAH's infrastruktur er afgørende for at forbedre konkurrenceforholdene på delmarkedet. RAH har den største og mest udbyggede infrastruktur, og engrosadgang til RAH's fibernet vil således forbedre konkurrenceforholdene for en betydelig andel af detailkunderne.

Netadgangsforpligtelsen er således ikke mere vidtgående end konkurrenceforholdene tilsiger, idet netadgang til RAH's fibernet, i fravær af infrastrukturkonkurrence, er afgørende for vedvarende og bæredygtig konkurrence.

3.2 Forpligtelse om priskontrol

Erhvervsstyrelsen specificerer og begrundet i det følgende afsnit indholdet af forpligtelsen om priskontrol.

3.2.1 Regelgrundlag

Erhvervsstyrelsen fastsætter i den enkelte afgørelse omfang og indhold af forpligtelserne, jf. § 41, stk. 1, og for rene engrosselskaber skal det ske i overensstemmelse med § 47 b, stk. 2. Som prisreguleringsmetode kan rene engrosselskaber alene pålægges en forpligtelse om fair og rimelige priser, jf. § 47 b, stk. 2.

Af lovbemærkningerne⁴ fremgår det, at fastlæggelsen af fair og rimelige priser efter § 47 b, stk. 2, i modsætning til omkostningsbestemte prisfastsættelser, tager udgangspunkt i markedsprisen. Prisfastsættelse efter fair og rimelige priser indeholder en vurdering af rimeligheden af en sådan pris.

Det fremgår ligeledes, at fair og rimelige priser efter § 47 b, stk. 2, vil skulle tage udgangspunkt i den samme vurdering, som gælder i henhold til § 9 f, stk. 4, i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer⁵. Af lovbemærkningerne til ændringsloven⁶ fremgår det, at ved; "*fastsættelse af prisen*

---

⁴ LOV nr. 1833 af 8/12/2020.

⁵ LBK nr. 845 af 21. august 2019.

⁶ L157; jf. Folketingstidende 2014-15, A, L 157, s. 23ff.

for adgang skal den adgangsgivende netoperatør endvidere have rimelig mulighed for at få dækket sine omkostninger, herunder en rimelig forrentning af den investerede kapital. I prisfastsættelsen kan der endvidere tages hensyn til, hvordan den adgang, der søges om, vil påvirke den adgangsgivende netoperatørs forretningsplan, herunder de investeringer, som den adgangsgivende netoperatør har foretaget eller vil foretage, navnlig investeringer i den passive fysiske infrastruktur, som der søges om adgang til. For at undgå snylteri på en netoperatørs foretagne investeringer i passiv fysisk infrastruktur, der kan påvirke konkurrencen i efterfølgende led, kan en netoperatør tage fuldt hensyn til sådanne investeringers rentabilitet. Det kan fx være ud fra netoperatørens risikoprofil, en tidsplan for investeringsafkastet, adgangs eventuelle påvirkning af konkurrencen i efterfølgende led og som følge heraf påvirkning af priser og investeringsafkast. Endvidere kan eventuelle afskrivninger på netaktiverne på det tidspunkt, hvor der anmodes om adgang, eventuelle forretningsmodeller, der danner grundlag for investeringen, eventuelle muligheder for fælles etablering, der tidligere er blevet tilbudt den adgangsøgende netoperatør, varigheden af en eventuel aftalt opsigelsesperiode, indgå i prisfastsættelsen."

3.2.2 Indhold af forpligtelse om fair og rimelige priser

RAH pålægges i overensstemmelse med § 47b, stk. 2, at udbyde det pålagte netadgangsprodukt til fair og rimelige priser. Forpligtelsen indebærer, at selskabet skal sikre en rimelig markedspris fastlagt samlet set ud fra en række forhold, jf. regelgrundlaget.

Vurderingen af rimeligheden af markedsprisen vil til enhver tid bero på en konkret og individuel samlet vurdering som udgangspunkt foretaget af SMP-udbyderen selv. I vurderingen af markedsprisen kan der blandt andet tages hensyn til muligheden for at få dækket omkostninger for adgang, herunder en rimelig forrentning af den investerede kapital, jf. afsnit 3.2.1 om regelgrundlaget.

I lighed med hvad der gælder efter gravelovens bestemmelser, som beskrevet under regelgrundlaget ovenfor, indebærer forpligtelsen, at SMP-udbyderen selv fastsætter markedsprisen på netadgang under betingelsen, at den fastsatte pris er fair og rimelig.

3.2.3 Begrundelse for forpligtelse om fair og rimelige priser

Erhvervsstyrelsen har i markedsanalysen fundet, at det med en stigende efterspørgsel efter højkapacitetsinfrastruktur først og fremmest er afgørende for konkurrencen på detailmarkedet, at engroskunderne får en reel adgang til højkapacitetsinfrastrukturen. Det skyldes, at tjenestebaseret konkurrence er afgørende for konkurrenceforholdene på et marked med begrænset parallel dækning og høje adgangsbarrierer.

RAH er kun aktiv på engrosniveau og udbyder alene selskabets net til andre selskaber på engrosniveau. RAH's forretningsmodel giver derfor RAH incitament til at udleje sin infrastruktur til så mange selskaber som muligt for at få dækket sine investeringer og opnå fortjeneste på brugen af nettet, hvilket kan have en positiv indvirkning på detailkonkurrencen. Som rent engrosselskab har RAH i fravær af egen detailforretning ikke mulighed for at bruge sin markedsposition til at forskelsbehandle mellem egen detailforretning og andre selskaber, der konkurrerer med selskabet på detailbredbåndsmarkedet. Til gengæld er det afgørende for konkurrencen på detailmarkedet, at tjenesteudbydere på

detailbredbåndsmarkedet opnår reel adgang til højkapacitetsinfrastrukturen på delmarked Ringkøbing, hvor RAH er aktiv.

Tilstedeværelsen af et selskab, der udelukkende opererer på engrosniveau, fører ikke nødvendigvis til reelt konkurrencedygtige detailmarkeder.

Erhvervsstyrelsen har udpeget RAH som udbyder med SMP på delmarked Ringkøbing. Som følge af RAH's markedsmagt, er det styrelsens vurdering, at RAH kan agere uafhængigt af konkurrenter og kunder på delmarkedet. Det er styrelsens vurdering, at der derfor er risiko for at RAH vil fastsætte urimeligt høje engrospriser til skade for konkurrencen på detailmarkedet. Erhvervsstyrelsen har samtidig i markedsanalysen (bilag 1) konstateret, at der ikke kan forventes vedvarende effektiv konkurrence på det konkrete delmarked (bilag 1, afsnit 5.14), hvor RAH er udpeget som udbyder med SMP. Det er derfor styrelsens vurdering, at RAH's forretningsmodel som engrosselskab ikke alene bidrager positivt til detailkonkurrencen, og at RAH har mulighed for at udnytte sin markedsposition til skade for konkurrencen på detailmarkedet, på trods af at RAH kun er aktiv på engrosniveau.

Erhvervsstyrelsen vurderer, at det er nødvendigt at underlægge RAH prisregulering for at sikre konkurrencedygtig adgang til højkapacitetsinfrastrukturen. RAH har som rent engrosselskab ikke i samme grad som en vertikalt integreret udbyder incitament til at tage for høje priser. Den prisreguleringsmetode, som kan bringes i anvendelse overfor rene engrosselskaber, er derfor også mindre indgribende. Erhvervsstyrelsen vurderer derfor, at det er proportionalt at pålægge RAH forpligtelse om fair og rimelige priser for dermed at sikre en effektiv netadgang for tjenesteudbydere.

3.3 Forpligtelse om ikke-diskrimination

Erhvervsstyrelsen specificerer og begrundes i det følgende afsnit indholdet af forpligtelsen om ikkediskrimination.

3.3.1 Regelgrundlag

Erhvervsstyrelsen fastsætter i den enkelte afgørelse omfang og indhold af forpligtelserne, jf. § 41, stk. 1. For udbydere med en stærk markedsposition, som opfylder betingelserne for rene engrosselskaber, jf. § 47b stk. 1, kan Erhvervsstyrelsen i medfør af § 47b, stk. 2, pålægge udbyderen en forpligtelse om ikke-diskrimination i overensstemmelse med § 43.

Det følger af telelovens § 43, stk. 1 at der ved forpligtelse til ikke-diskrimination forstås en forpligtelse til, at udbydere med en stærk markedsposition skal sikre, at de under tilsvarende forhold tilbyder andre udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der udbyder tilsvarende tjenester, tilsvarende vilkår og priser, og at de udbyder tjenester og formidler oplysninger til andre på samme vilkår, til samme priser og af samme kvalitet, som gælder for tjenester, der udbydes til udbyderen selv, dennes datterselskaber eller partnere.

Telelovens § 43, stk. 2 fastslår endvidere, at kravet om ikke-diskrimination tillige omfatter situationer, hvor tjenester, som udbyderen med en stærk markedsposition udbyder til sig selv eller sine datterselskaber eller partnere, er sammensat af flere produkter, og situationer, hvor sammenlignelige tjenester udbydes i relation til eller indgår som delelementer i forskellige produkter.

3.3.2 Indhold af forpligtelse om ikke-diskrimination

RAH pålægges i medfør af telelovens § 41, stk. 1, jf. § 41, stk. 2, nr. 3, en forpligtelse om ikke-diskrimination.

Forpligtelsen om ikke-diskrimination gælder i forhold til netadgangsprodukter og delelementer heraf, for hvilke der er pålagt at give adgang til i denne afgørelse, jf. afsnit 3.1. Nye accessoriske delelementer inden for et givent netadgangsprodukt vil således også være omfattet af forpligtelsen om ikke-diskrimination.

Forpligtelsen indebærer:

- At RAH skal sikre, at RAH's tjenesteudbydere, der udbyder tilsvarende tjenester under tilsvarende forhold, tilbydes tilsvarende vilkår og priser.

Et krav om tilsvarende vilkår indebærer, at RAH skal sikre, at en tjenesteudbyder, som indgår aftale med RAH om netadgang til et produkt, der er omfattet af markedsafgørelsen, får leveret netadgang på vilkår og til priser, der svarer til de vilkår og priser, andre tjenesteudbydere får, under forudsætning af at forholdene er tilsvarende.

Det er uden betydning for ikke-diskriminationsforpligtelsen, hvordan en sådan udbyder med stærk markedsposition definerer, strukturerer eller organiserer sin organisation, sine produkter eller lignende. Forpligtelsen omfatter nye underprodukter eller nye accessoriske delelementer inden for et givent hovedprodukt.

3.3.3 Begrundelse for forpligtelse om ikke-diskrimination

Med henblik på at understøtte netadgangsforpligtelsen pålægges RAH en forpligtelse om ikke-diskrimination. Ikke-diskriminationsforpligtelsen skal grundlæggende sikre, at den pålagte netadgang udbydes på lige vilkår til alle RAH's tjenesteudbydere.

Det er således væsentligt, at tjenesteudbydere, som indgår aftale med RAH om netadgang vedrørende et engrosprodukt, der er omfattet af markedsafgørelsen, under tilsvarende forhold opnår tilsvarende vilkår, herunder adgang til tilsvarende oplysninger og priser som andre tjenesteudbydere har opnået hos RAH.

Forpligtelsen om ikke-diskrimination finder anvendelse på et givent vilkår eller en given pris i sammenhæng med de øvrige aftalte vilkår eller priser i en given aftale. RAH skal således ikke tilbyde den enkelte tjenesteudbyder "cherry picking" af særlige vilkår eller priser i forskellige aftaler i forbindelse

med indgåelse af aftaler om netadgang uden at tage hensyn til de øvrige vilkår og priser, der indgår i de aktuelle aftaler.

Med en forpligtelse om ikke-diskrimination understøttes konkurrencen på detailmarkederne, hvilket endvidere kan medvirke til at sikre et varieret udbud af tjenester til gavn for detailkunderne.

Hvis RAH ikke pålægges en forpligtelse om ikke-diskrimination, er der risiko for, at RAH, selvom selskabet er forpligtet til at tilbyde netadgang til fair og rimelige priser, diskriminerer mellem RAH's tjenesteudbydere. Uden en forpligtelse om ikke-diskrimination kan RAH eksempelvis tilbyde nogle af RAH's tjenesteudbydere ringere leverings- og fejlretningsvilkår end andre. I sådanne situationer vil effekten af at pålægge RAH en netadgangsforpligtelse kunne svækkes eller gå tabt. Dette vil betyde en svækkelse af konkurrencen på detailmarkedet og en svækkelse af den tjenestebaserede konkurrence.